

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 06.06.2022

§ 231

Lahden kaupungin vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2023-2025 taloussuunnitelman laadintaohjeet

69/02.00.00.00/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Talousjohtaja Tiina Mörsky p. 050 383 6502

Laskentapäällikkö Kati Helin p. 044 716 1059

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä Lahden kaupungin vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2023-2025 taloussuunnitelman laadintaohjeet ja niihin sisältyvän talouskehysten.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 30.05.2022

§ 210

Päätös

Esittelijän peruutettua päätösehdotuksensa asia jätettiin käsittelemättä.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä Lahden kaupungin vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2023-2025 taloussuunnitelman laadintaohjeet ja niihin sisältyvän talouskehysten.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Konsernipalvelut/ talouspalvelut 23.5.2022

Lahden kaupungin hallintosäännön § 36 Talousarvion laadinta- ja toimeenpano-ohjeet määrittelee, että kaupunginhallitus antaa lautakunnille, alaisilleen jaostoille ja johtokunnille sekä palvelualueille ja alaisilleen taseyksiköille tarvittavat talousarvion laadinta- ja toimeenpano-ohjeet.

Talouspalveluissa on valmisteltu liitteenä oleva esitys vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2023—2025 taloussuunnitelman laadintaohjeiksi sekä talouden kehikseksi. Talousarvion laadintaohjeita noudatetaan vuoden 2023 talousarviota ja vuosien 2023—2025 taloussuunnitelmaa valmisteltaessa.

Valtiovarainministeriön 13.4.2022 julkaiseman Kuntatalousohjelman 2023—2026 mukaan kuntatalouden tilinpäätösarvioiden tunnusluvut näyttävät jo toista vuotta perättäin poikkeuksellisen hyviltä. Koronaepidemia ei ole

heikentänyt kuntataloutta, sillä valtio on tukenut kuntia ja kuntayhtymiä koronaepidemian aikana erilaisilla tukitoimilla.

Vuosi 2023 tulee olemaan hyvin poikkeuksellinen kuntataloudessa. Sote-uudistuksen seurauksena kuntien toimintamenojen arvioidaan alenevan 54 prosenttia ja kuntien tuloja vähennetään koko maan tasolla niiltä pois siirtyvän rahoitusvastuun verran. Kunnallisveroprosentteja alennetaan kunnilta yhtä suurella prosenttiyksiköllä, -12,64, jonka lisäksi yhteisöverotulojen jako-osuutta pienennetään kolmanneksella ja valtion jako-osuutta kasvatetaan vastaavasti. Kuntien valtionosuuksista vähennetään hyvinvointialueille siirtyvien tehtävien rahoitus.

Hyvinvointialueille siirtyvän rahoituksen lisäksi kuntien valtionosuuksia pienentää 24 milj. euron pysyvä sopeutus vuodesta 2023 alkaen, joka oli osa hallituksen puoliväliriihipäätöstä kehysmenojen alentamiseksi. Kuntien valtionosuuksien arvioidaan laskevan 65 prosenttia vuonna 2023.

Vuonna 2023 kuntatalouden lainoista siirtyy arviolta 5,1 mrd. euroa pois sote-uudistuksen myötä. Korkotason odotetaan normalisoituvan lähivuosina jo useamman vuoden vallinneesta epätavallisesta tilanteesta, jossa nimelliskorot ovat olleet negatiivisia.

Lahden kaupunginvaltuusto hyväksyi uuden kaupunkistrategian 14.3.2022 § 35. Strategia ohjaa rakentamaan kaupungin toiminnan talouden kestäväälle kasvulle ja tavoitteena on, että kaupungin tulorahoitus vuonna 2026 riittää kattamaan nettoinvestoinnit.

Talouden tasapainotavoite on erittäin haasteellinen. Inflaatio- ja korkokehitys, Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ja edelleen jatkuva koronapandemia, Sote-uudistus vuonna 2023 ja TE-palvelujen siirto valtiolta kunnille vuonna 2024 aiheuttavat haasteen Lahden kaupungin taloudelle. Sote-uudistuksessa kaupungin tuloja leikataan enemmän kuin

menoja. TE-palvelujen siirtyminen kaupungille ja uudistuksen kuntien kannustinmalli työttömyydestä aiheutuvien kustannusten kasvamisen osalta lisäävät kaupungin menoja.

Lahden kaupungin uudistumis- ja muutosohjelman toimenpiteet menojen kasvun hillitsemiseksi eivät yksin riitä tasapainoisen talousarvion toteutumiseen. Tasapainon saavuttamiseksi tulee tarkastella mahdollisia uusia toimenpiteitä vuodesta 2024 alkaen.

Lahden kaupunginvaltuusto päätti talousarvion 2022 hyväksymisen yhteydessä 22.11.2021 että kaupunki aloittaa helmikuussa 2022 parlamentaarisen työskentelyn kaupungin talouden ja konsernirakenteen sovittamiseksi sote-uudistuksen jälkeiseen tilanteeseen.

Lahden kaupungin kehysten mukainen tuloslaskelma päättyy 2023 vuoden osalta 22,3 milj. euron tilikauden alijäämään. Laskelmassa on huomioitu ennusteiden mukainen talouden kasvu, kustannuskehitys, toiminnassa tapahtuvat muutokset sekä talouden tasapainottamisen toimenpiteet. Verotulojen ja valtionosuuksien arviot kehyksessä perustuvat kevään 2022 ennakkotietoihin. Arviot tarkentuvat kesän ja syksyn aikana. Virka- ja työehtosopimusneuvottelujen mukainen palkkaratkaisu sisällytetään laskelmiin talousarvovalmistelun yhteydessä sen jälkeen, kun ratkaisu on valmistunut.

Lahden kaupungin tilinpäätöksessä 2021 taseeseen kertynyttä ylijäämää on 191,8 milj. euroa. Ylijäämä mahdollistaa vuodelle 2023 alijäämäisen kehysten.

Talousarviossa investoinnit suunnitellaan viideksi vuodeksi.

Taloussuunnitelmakauden 2023—2027 investointikonaisuuden bruttoinvestoinnit ovat yhteensä 485,7 milj. euroa, joka sisältää

vuosittaisen 4,6 milj. euron investointivarausten elinkeinoelämän kasvun edellytysten mahdollistamiseen ja kaupungin tulopohjan vahvistamiseen.

Kehyksen mukaisessa rahoituslaskelmassa kaupungin toiminnan ja investointien rahavirta ilmaisee 47,3 milj. euron lainatarpeen vuonna 2023. Suunnitelmakaudella 2023—2025 lainatarve omaan palvelutoimintaan on yhteensä 216,8 milj. euroa.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Yleiskirje (kirjaamon kautta koko henkilöstö)